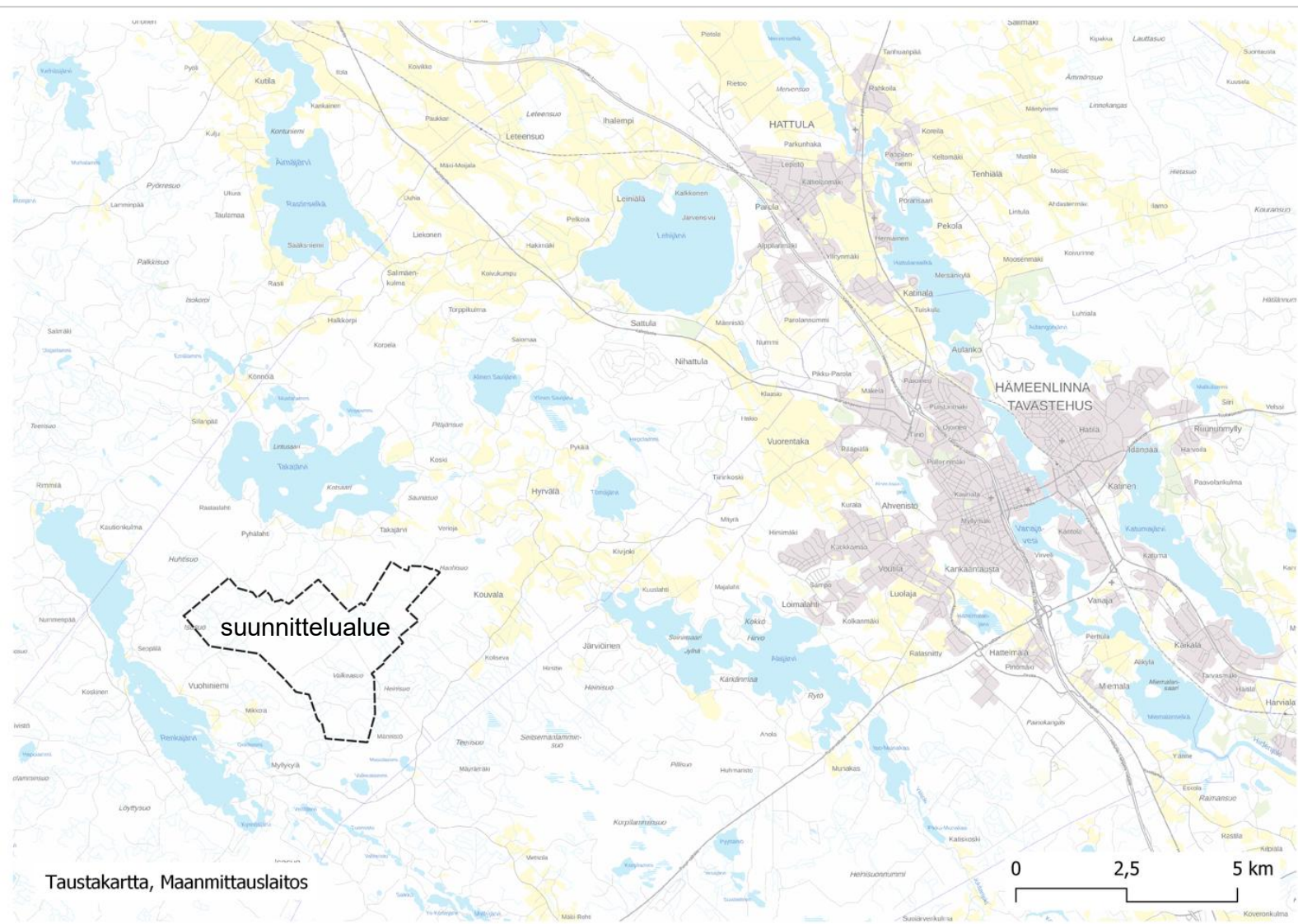

Hattulan kunta

Niinimäen tuulivoimaosayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, OAS

26.3.2024, päivitetty 4.3.2025, päivitetty 25.8.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA, OAS	2
2	TUULIVOIMAHANKE.....	2
3	SUUNNITTELUALUE JA SIJANTI	3
4	OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET	3
5	YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSET	4
5.1	Yleiskaavan sisältövaatimukset.....	4
5.2	Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset sisältövaatimukset.....	5
6	LÄHTÖTIEDOT	5
6.1	Suunnittelualueen ja vaikutusalueen nykytila	5
6.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, VAT.....	10
6.3	Maakuntakaava.....	10
6.4	Yleis- ja asemakaavat	13
6.5	Päätökset ja luvat.....	13
6.6	Rakennusjärjestys.....	13
6.7	Ympäristönsuojelu.....	13
6.8	Strategiat.....	13
6.9	Maanomistus.....	14
7	SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	14
7.1	Selvitykset.....	14
7.2	Ympäristövaikutusten arviointimenettely, YVA.....	14
7.3	Kaavan vaikutusten arviointi.....	15
8	OSALLISET.....	16
9	VUOROVAIKUTUS JA AIKATAULU	18
9.1	Kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely	18
9.2	Alustava aikataulu	18
9.3	Tiedottaminen ja vaikuttamismahdollisuudet.....	19
10	YHTEYSTIEDOT	21

1 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITTELMA, OAS

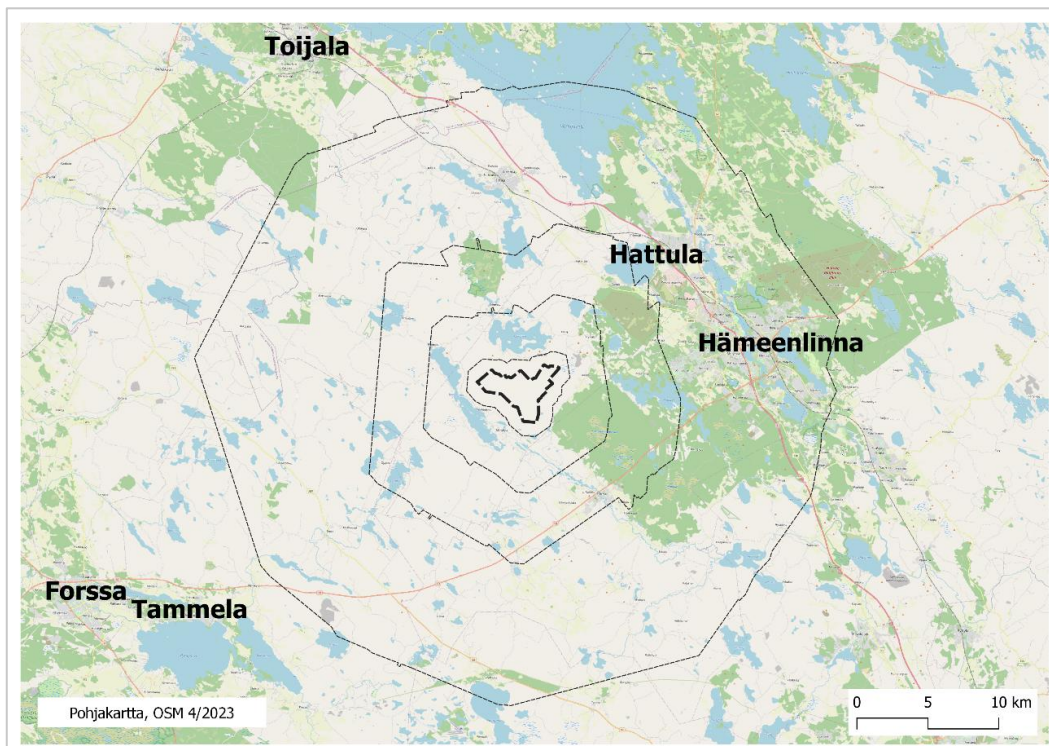
Kaavoitusprosessin vireille tullessa kunta asettaa nähtäville osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS), jossa esitetään osayleiskaavan laatimisen tavoitteita ja lähtökohtia, sen eri vaiheet ja eteneminen, miten kaavoitukseen voi osallistua sekä miten kaavan vaikutuksia arvioidaan kaavahankkeen aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on saatavilla koko kaavahankkeen ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa kaavaproessin aikana aina ehdotusvaiheen nähtävilläoloon asti.

2 TUULIVOIMAHANKE

Tuulivoimaosayleiskaavan (AKL § 77a) laatiminen on aloitettu Myrsky Energia Oy:n aloitteesta. Hanketoimija on Niinimäen Tuulivoima Oy, joka on Hattulaan rekisteröity Myrsky Energia Oy:n ja Copenhagen Infrastructure Partners P/S:n yhdessä omistama ja rahoittama yhtiö. Hattulan kunnanhallitus on 7.8.2023 tehnyt päätöksen käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Niinimäen alueelle.

Samanaikaisesti tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen kanssa aloitettiin erillisenä prosessina tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jota ohjasi ja valvoi yhteysviranomaisena toiminut Hämeen ELY-keskus. YVA-menettely on päättynyt ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on annettu 17.6.2025.

3 SUUNNITTELUALUE JA SIJANTI

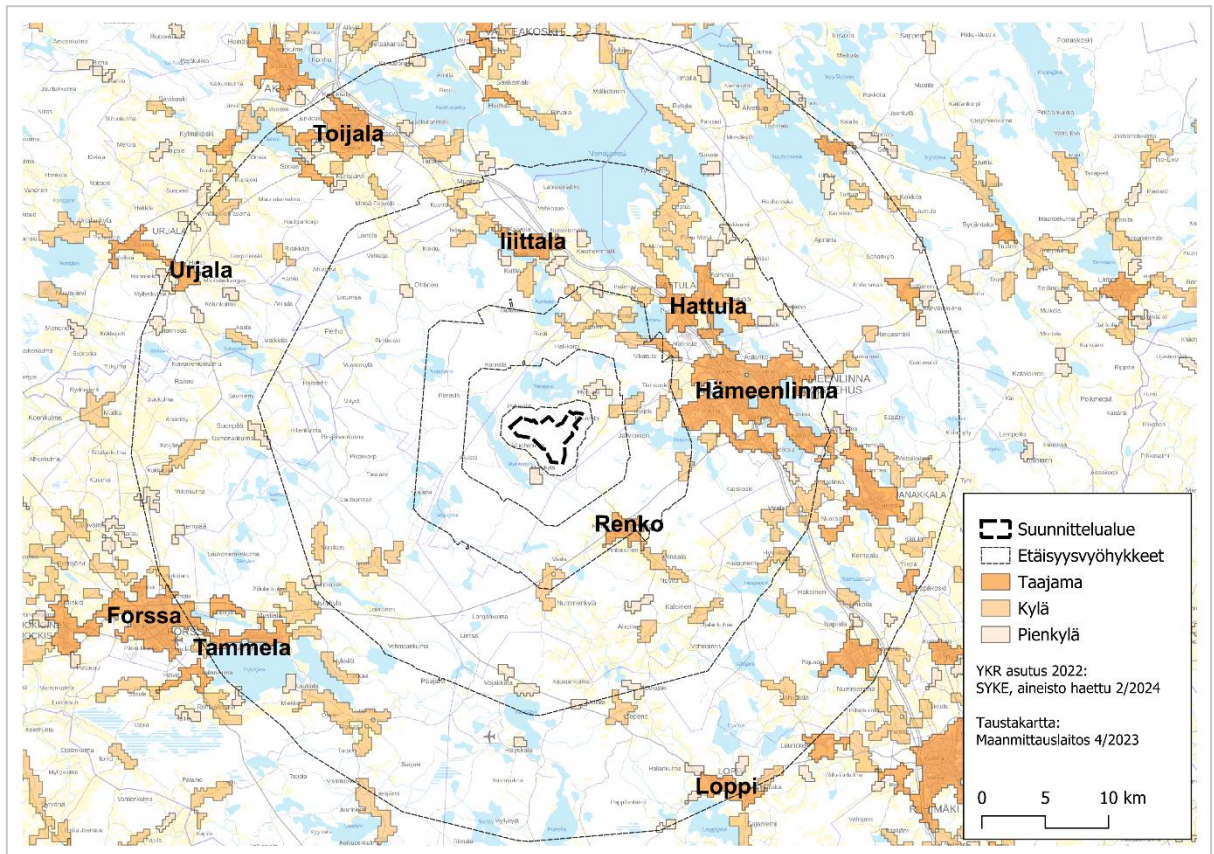
Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti taajamiin, kuntarajoihin ja tärkeimpiin teihin nähden. Etäisyysvyöhykkeet (1 km, 5 km, 10 km ja 20 km) suunnittelualueen alustavasta rajasta on esitetty ohuella katkoviivalla. (Lähde: Pohjakartta, OpenStreetMap).

Suunnittelualue sijaitsee Kanta-Hämeessä Hattulan kunnassa, noin 12 kilometrin etäisyydellä kuntakeskuksesta lounaaseen. Alueen pinta-ala on noin 1 030 ha. Suunnittelualue on pääasiassa talouskäytössä olevaa havupuuvaltaista kasvatusmetsää ja se on voimakkaasti ojitettu. Korkeuserot eivät ole merkittäviä.

Suunnittelualueen alustava rajausta ja sijoittuminen suhteessa lähimpiin taajama-alueisiin on esitetty OAS:n kansilehdellä sekä kuvissa 1 ja 2. Kaava-alueen rajausta voi muuttua kaavaprosessin aikana.

4 OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

Tavoitteena on laatia suunnittelualueelle alueidenkäyttölain (AKL, aiemmin maankäyttö- ja rakennuslaki MRL) 77 a §:n tarkoittama oikeusvaikutteinen yleiskaavaa, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan perusteena. Luonnosvaiheessa voimaloita oli 12. Ehdotusvaiheessa voimaloiden määrää on vähennetty yhdeksään. Tavoitteena on laatia kaava, joka mahdollistaa enintään yhdeksän tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on noin 6–10 MW, voimaloiden roottorin halkaisija enintään 200 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 280 metriä.

Kuva 2. Taajama-alueet, kylät ja pienkylät. Suunnittelualueen sijainti ja etäisyysvyöhykkeet (1 km, 5 km, 10 km, 20 km ja 30 km) suunnittelualueen alustavasta rajasta. (Lähde: Taustakartta, Maanmittauslaitos & Yhdyskuntarakenteen aluejaot 2022, SYKE)

5 YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSET

5.1 Yleiskaavan sisältövaatimukset

AKL (MRL) 39 §:n mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Lisäksi yleiskaavassa on selvitettävä ja otettava huomioon seuraavat seikat siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kaupungin elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;

- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen;
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

5.2 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset sisältövaatimukset

Alueidenkäyttölaissa (77 b §) säädetään tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisistä sisältövaatimuksista. Laki edellyttää, että sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muuten säädetään (ks. edellinen luku), on huolehdittava siitä että:

- 1) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella;
- 2) suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön;
- 3) tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää.

Rakentamislupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä myöntää suoraan osayleiskaavan perustella, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

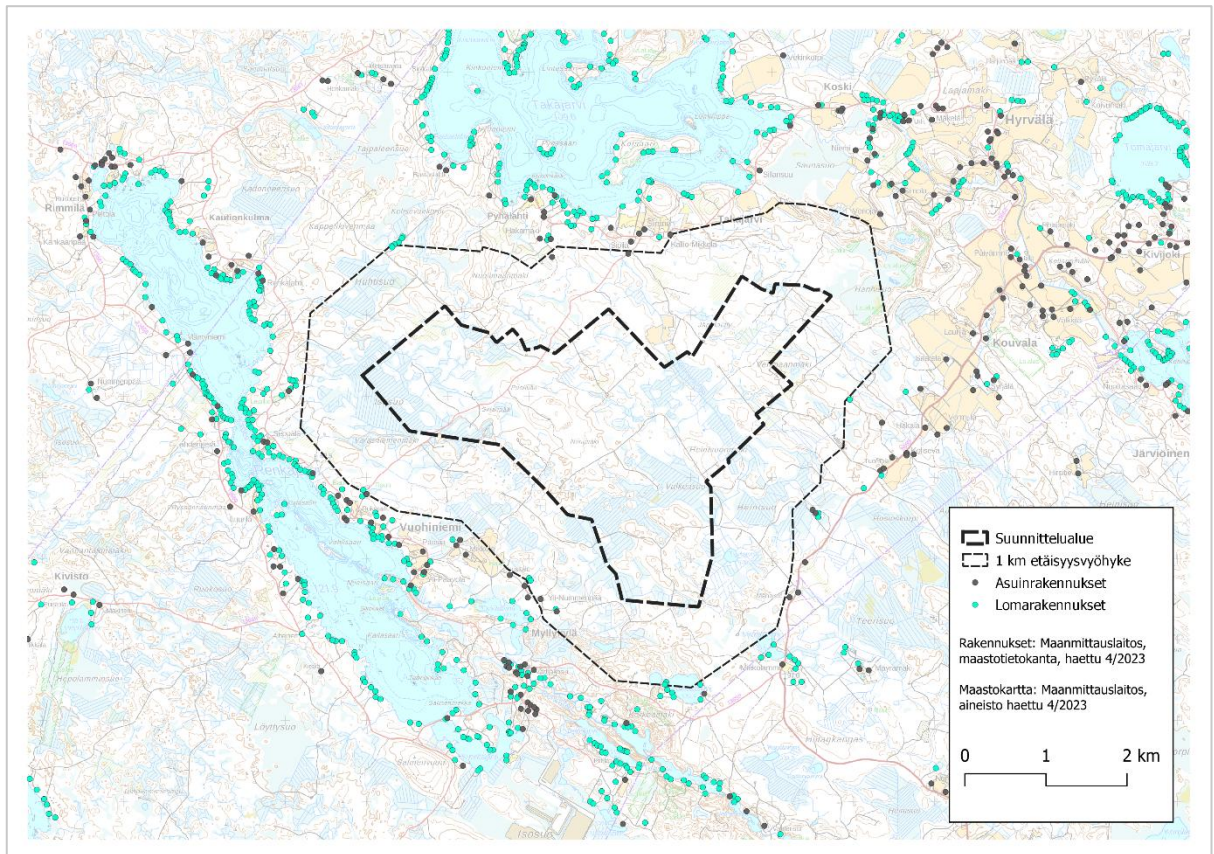
6 LÄHTÖTIEDOT

6.1 Suunnittelualueen ja vaikutusalueen nykytila

Yhdyskuntarakenne

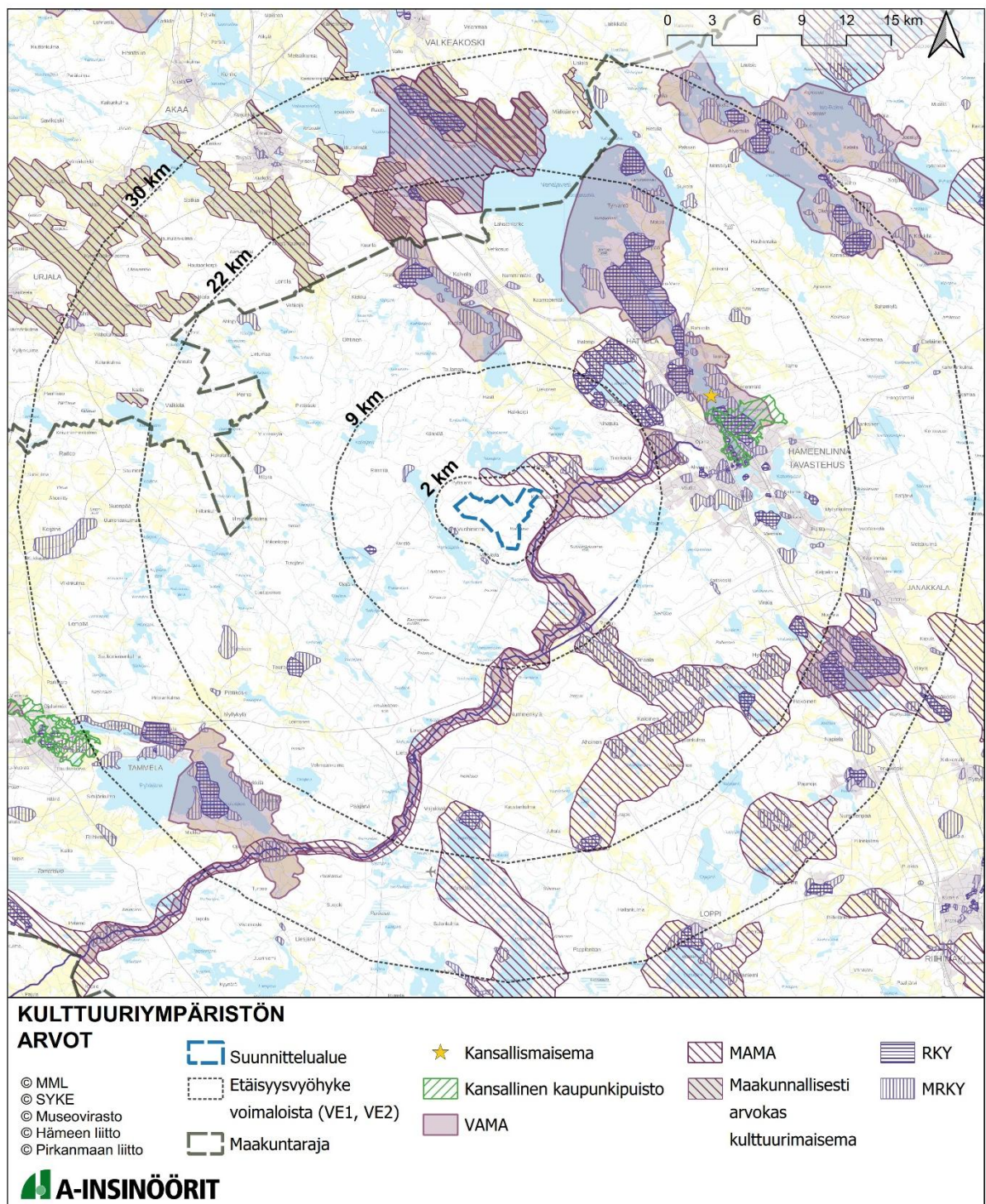
Suunnittelualue ja sen lähiympäristö on harvaan rakennettua, ja se on luokiteltu (SYKE, Harva ja tiheä taajama-alue) harvaan asutuksi maaseudeksi. Lähimmät pienkylät ovat Myllykylä noin 1 km suunnittelualueen eteläpuolella ja Hyrvälä noin 2 km koillispuolella. Suunnittelualueen lähellä asutusta on myös mm. Vuohiniemessä, Pyhälahdella ja Takajärvellä. Kouvalan kylä sijaitsee Hämeen Härkätien varrella noin 3 km etäisyydellä. Lähimmät taajamat ovat Renko (7 km), Hämeenlinna (10 km), Parola (Hattula, 12 km) sekä Iittala (15 km). Voimaloiden teoreettinen maksiminäkyvyysalue ulottuu lisäksi Toijalan, Urjala, Forssan, Tammelan ja Lopen taajamiin.

Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia. Lähimmät rakennukset sijoittuvat vajaan kilometrin etäisyydelle suunnittelualueen alustavasta rajasta. Suunnittelualueen lounais- ja pohjoispuolella, Renkajärven ja Takajärven rannoilla, on runsaasti lomarakennuksia, sekä myös asuinrakennuksia. Suunnittelualueen itäpuolella rakentaminen painottuu Hämeen Härkätien varrelle. Suunnittelualueen ja sen lähiympäristön elinkeinotoiminta perustuu metsätalouteen.

Kuva 3. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat asuin- ja lomarakennukset korostettuna maastokartalta. 1 km etäisyysvyöhyke suunnittelualueen alustavasta rajasta esitetty ohuella katkoviivalla. (Lähde: Maastokartta, Maanmittauslaitos & Maastotietokanta, Maanmittauslaitos)

Alueella on tiheä metsäautotieverkosto. Suunnittelualueen länsireunan halki kulkee metsäautotieverkoston lisäksi koillisesta-lounaaseen Puolivälintie, joka yhdistää Renkajärven rannalla sijaitsevan Vuohiniemen kylän Takajärven kylään. Hämeen Härkätie kulkee suunnittelualueen itäpuolella.

Kuva 4. Suunnittelualueen suhde valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin ja kulttuurimaisemiin sekä rakennetun kulttuuriympäristön aluekohteisiin. (Lähde: SYKE, Museovirasto, Hämeen liitto ja Pirkanmaan liitto, Taustakartta, Maanmittauslaitos)

Kulttuuriympäristö ja maisema

Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Hämeen Härkätien maisemat sijoittuu suunnittelualueen kohdalla vajaan kilometrin etäisyydelle suunnittelualueen rajasta idässä. Suunnittelualueesta etäämmällä sijaitsevia valtakunnallisesti arvokkaita

maisema-alueita ovat koillisessa Vanajaveden laakso ja Aulanko sekä pohjoisessa Sääksmäen ja Tarttilan kulttuurimaisemat. Maakunnallisesti merkittävistä maisema-alueista lähimpiä ovat Hämeen Härkätien kulttuurimaisemien ohella Renkajoen kulttuurimaisemat suunnittelualueen kaakkoispuolella ja Lehijärven kulttuurimaisemat koillispuolella.

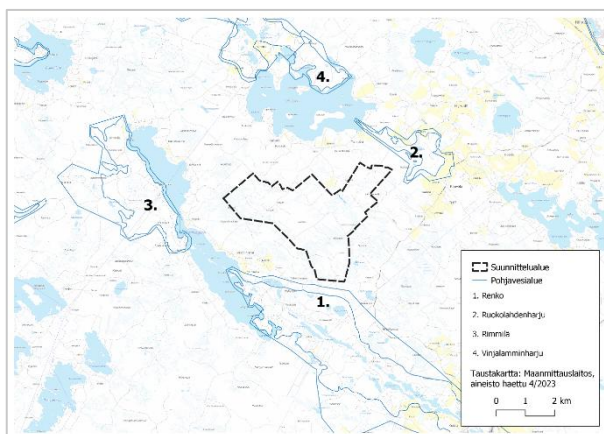
Suunnittelualuetta lähimpiä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) ovat Hämeen Härkätie sekä Kanajärven talo, joka sijaitsee noin kahdeksan kilometriä suunnittelualueesta länteen. Maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä suunnittelualueen läheisyydessä ovat Renkajoen myllymiljö ja Vuohiniemen kylä Renkajärven itärannalla sekä Rimmin kylämaisema Renkajärven pohjoispäässä. Hyrvälän kylä ja Kosken koulu puolestaan sijoittuvat suunnittelualueen itäpuolelle noin kolmen kilometrin etäisyydelle.

Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi (Heilu Oy, 2023). Inventoinnissa havaittiin viisi 1800-luvun torpanpaikkaa, jotka ovat autioituneet 1900-luvun alkupuolella. Lisäksi alueelta paikannettiin neljä historiallista rajapyykkiä. Kaikki havaitut kohteet määriteltiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei havaittu.

Luonnonolot

Alue on luonnonoloiltaan pääasiassa metsäistä kangasmaata ja ojitettuja soita. Suunnittelualueen maaperä koostuu pääosin hiekka- ja sora-moreenista, paikoitellen esiintyy myös saraturvetta ja rahkaturvetta.

Lähin 1-luokan pohjavesialue (Renko) sijaitsee suunnittelualueen eteläpuolella noin 300 metrin etäisyydellä. Lähin 2-luokan pohjavesialue (Ruokolahdenharju) sijaitsee suunnittelualueen koillispuolella reilun puolen kilometrin etäisyydellä.

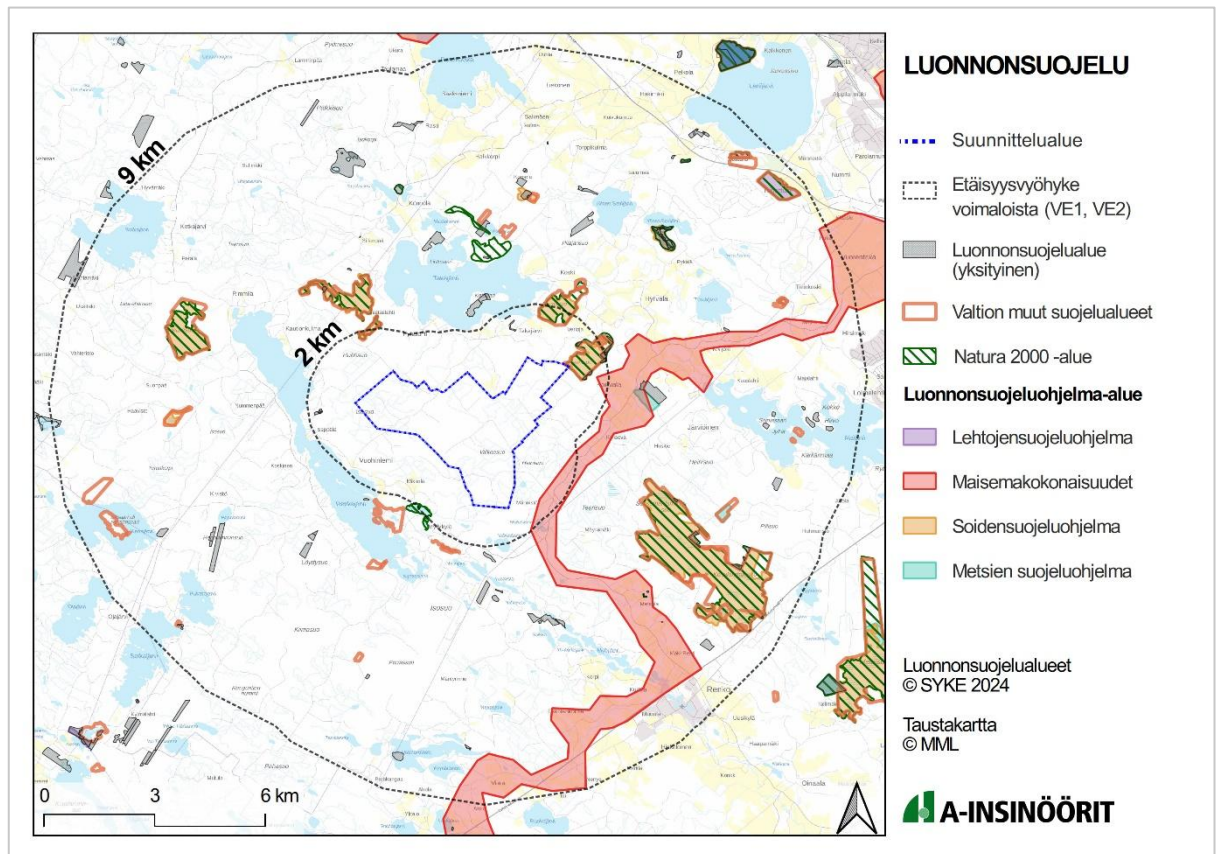

Kuva 5. Lähimmät pohjavesialueet. (Lähde: Pohjavesialue, SYKE & Taustakartta, Maanmittauslaitos)

Suunnittelualueelle ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Suunnittelualueen koillisrajalle sijoittuu Natura 2000 -alue Hanhisuo – Saunasuo – Alajoki (FI0303013). Kohde on luontodirektiivin mukainen SAC-alue ja se käsittää kaksi pientä keidassuota reunametsineen. Kahden kilometrin säteelle suunnittelualueesta sijoittuvat myös Onkilammi – Tunturilammen (FI0303019) ja Taipaaleensuo – Kolisevankorven (FI0303011) Natura-SAC-alueet.

Suunnittelualueutta lähimmät yksityiset luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 500–1300 m päähän Hanhisuon ympäristön Tupalan luonnonsuojelualue (YSA205522), Hyrvälän sora-alueen luonnonsuojelualue (YSA255296), Perttulan luonnonsuojelualue (YSA205243) ja Hanhisuon luonnonsuojelualue (YSA205843).

Lähin luonnonsuojeluohjelma-alue Hanhisuo-Saunasuo (Soidensuojeluohjelma, SSO040112) on osittain päällekkäinen Hanhisuo- Saunasuo-Alajoki Natura-alueen kanssa ja alkaa suunnittelualueen rajalta.

Kuva 6. Suunnittelualueen sijainti suhteessa Natura-, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueisiin. (Lähde: SYKE & Maanmittauslaitos)

6.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, VAT

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueiden käytön suunnittelujärjestelmää ja ne ohjaavat maankäytön suunnittelua valtakunnallisella tasolla ja ovat tarkemman suunnittelun ohjeena. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät paikallissuunnitteluun ensisijaisesti maakuntakaavoituksen kautta.

- 1) toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) tehokas liikennejärjestelmä
- 3) terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 4) elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- 5) uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tässä osayleiskaavatyössä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista nousevat esille erityisesti:

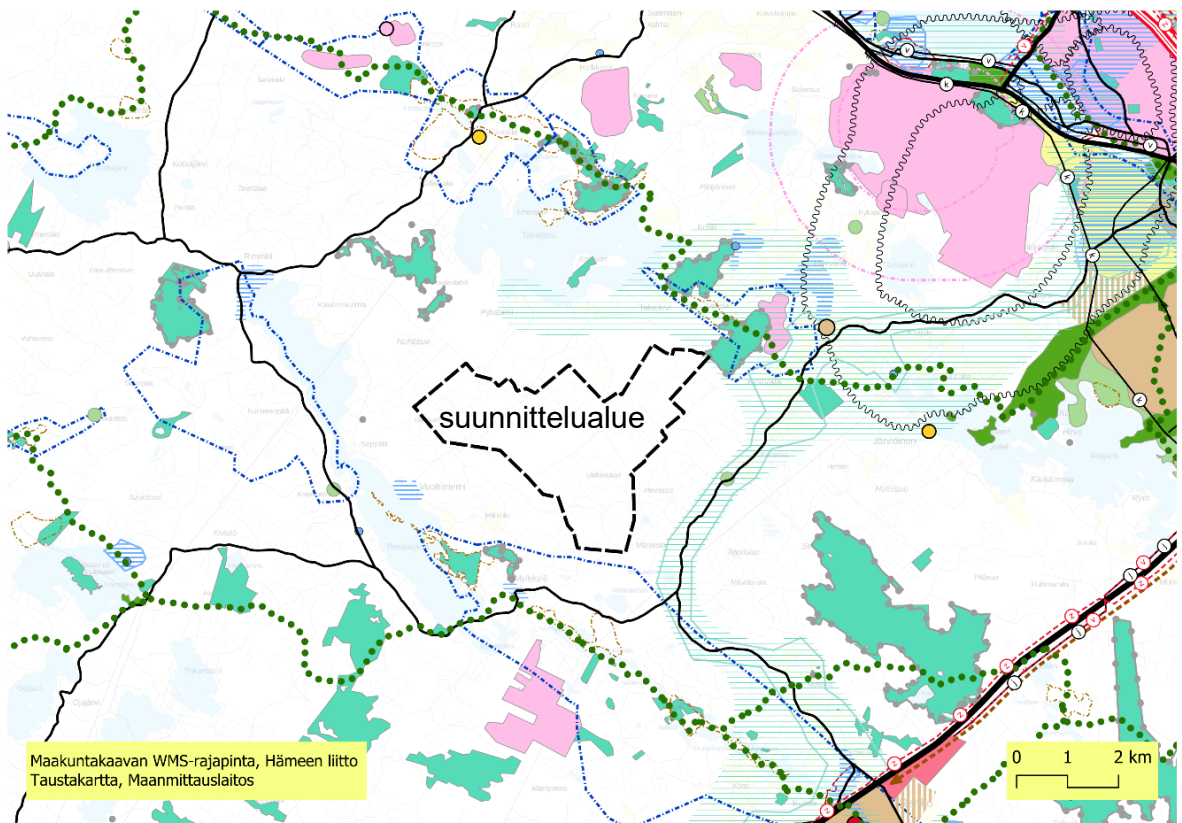
- Terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen niin ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisyssä kuin yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeiden huomioimisessa. Tuulivoima-alueen vaikutukset elinympäristöihin.
- Elinvoimaisen luonto- ja kulttuuriympäristöjen sekä luonnonvarojen turvaaminen.
- Uusiutumiskykyisen energiahuollon kehittäminen. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksikköihin.

6.3 Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 koskee koko maakunnan aluetta. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kaavaehdotuksen 27.5.2019 ja kaava sai lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava kumosi kaikki aiemmat maakuntakaavat.

Maakuntakaavan selostuksen mukaan ”Seudullisesti merkittäväksi katsottava tuulivoima-alue sisältää 10 tai useamman teollisen kokoluokan tuulivoimalan. Jos lainvoimaisessa maakuntakaavassa on osoitettu tuulivoima-alueet, ei vaikutuksiltaan maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää tuulivoima-aluetta voida osoittaa kuntakaavassa muille alueille, ellei katsota olevan kyseessä maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.” Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sisältää kolme tuulivoimaloiden aluetta. Suunnittelualueelle ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden aluetta.

Kuva 7. Suunnittelualueen alustava rajausta maakuntakaavakartalla. (Lähde: Hämeen liitto, 2024)

Voimassa olevan maakuntakaavan suunnittelualueella ja sen lähialueella koskevat seuraavat merkinnät

- Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue Hämeen Härkätien (aluerajaus turkoosilla yhtenäisellä viivalla)
- Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue Hämeen Härkätie (turkoosi vaakaviivitus)
- Yhdystie, matkailu- tai maisematie (musta viiva, YTm)
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY (aluerajaus sinisellä yhtenäisellä viivalla) mm. Kanajärven talo
- Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (vaaleansininen vaakaviivitus tai vaaleansininen pallomerkintä) useita kohteita mm. Vuohinimen rukoushuone
- Vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet sijoittuvat suunnittelualueen etelä- ja pohjoispuolelle. Alueet on osoitettu maakuntakaavakartalla tummansinisellä pistekatkoviivalla.
- Suunnittelualueen ympärille sijoittuu useita luonnonsuojelualueita (SL) (turkoosi alue). Lähimpänä niistä on suunnittelualueen koillisrajan tuntumassa oleva soidensuojelualue (Hanhisuo – Saunasuo – Alajoki).

- Harmaalla palloviivalla on ympyröity Natura 2000-alueet.
- Suunnittelualueesta etäämmällä sen etelä- ja pohjoispuolella, sijaitsee ulkoilu-, hevosvaellus- tai hiihtoreittejä, jotka on esitetty maakuntakaavakartalla vihreällä palloviivalla.
- Arvokkaat geologiset harjumuodostumat on esitetty ruskealla pistekatkoviivalla (mm. Ruokolansuonharju suunnittelualueen pohjoispuolella)
- Vaaleanpunaiset aluevarausmerkinnät ovat maa-aineksen ottoalueita EO
- Laajempi vaaleanpunainen alue suunnittelualueen koillispuolella on puolustusvoimien alue EP
- Amupumatoiminnan melualueet (aaltoviiva) ympäröivät puolustusvoimien aluetta.
- Ruskealla pallomerkinnällä on osoitettu kyläkeskukset (mm. Kouvala)
- Keltaisella pallomerkinnällä on osoitettu matkailupalvelujen kohteet (mm. Kielo-ranta, Könkölä)
- Vaaleanvihreällä pallomerkinnällä on osoitettu arvokkaat perinnemaisema kohteet, joista lähimpiä kohteita ovat Mäenpään niitty Härkätien varressa ja Luurilan niitty Renkajärven lounaispuolella.

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 1. vaihemaakuntakaava

Hämeen maakuntavaltuusto on 27.11.2023 päättänyt käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on mm. tukea maakunnan muutosta kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin. Kaavan maankäyttöratkaisuilla tuetaan ja edistetään uusiutuviin energialähteisiin nojautuvaa energiantuotantoa, päästöjen vähentämistä sekä pyrkimystä vähähiiliseen talouteen. Vaihemaakuntakaava täydentää ja muuttaa voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta. Vaihemaakuntakaavan **taustaselvityksiin** kuuluu muun muassa Tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden selvitys Kanta-Hämeen maakunnan alueelta (FCG Finnish Consulting Group Oy, 2022). Yksi selvityksessä käsitellyistä alueista vastaa sijainniltaan Hattulan Niinimäen suunnittelualueita.

Vaihemaakuntakaavan luonnos on nähtävillä 7.1.-20.2.2026. Niinimäen alue on osoitettu vaihemaakuntakaavaluonnoksessa tuulivoimaloiden alueena (tv). Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet. Maakunnallisesti merkittävaksi tuulivoima-alueeksi katsotaan vähintään kahdeksan voimalan kokonaisuudet. Vaihemaakuntakaava ei ole lainvoimainen.

6.4 Yleis- ja asemakaavat

Hattula

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. Hattulan eteläosien rantaosayleiskaavan alueita sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella Takajärven rannoilla sekä eteläpuolella Renkajärven rannoilla noin 1–2 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta. Rantaosayleiskaavassa osoitetaan rakennuspaikat pistemerkinnöin. Rantavyöhykkeellä rantaosayleiskaavaa voidaan käyttää AKL (MRL) 72 §:n mukaisesti rakentamislupien perusteena. Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavoja.

Hämeenlinna

Hämeenlinnan kaupungin alueella suunnittelualueita lähimmät yleiskaavat ovat rantaosayleiskaavoja Miekolammin sekä Renkajärven ja Rengon taajaman väliin sijoittuvien järvien rannoilla. Alajärven etelärannan rantaosayleiskaava sijaitsee noin 5 km etäisyydellä suunnittelualueesta itään.

Hämeenlinnan keskustassa on voimassa Kantakaupungin yleiskaava 2035. Kaavoituskatsauksen mukaan koko kaupungin kattavan oikeusvaikutteisen yleiskaavan valmistelu on aloitettu ja yleiskaavan 2050 osallistumis- ja arviointisuunnitelma laaditaan alkuvuoden 2024 aikana.

6.5 Päätökset ja luvat

Alueelle ei kohdistu ympäristölupia. Alueella ei ole voimassa maa-aineksen ottolupia.

6.6 Rakennusjärjestys

Hattulan kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.2.2026 (§ 7) ja sen on astunut voimaan 16.4.2026 alkaen.

6.7 Ympäristönsuojelu

Hattulaan on laadittu pohjavesien suojelusuunnitelma (Ramboll, 2016). Suunnittelualue ei lukeudu luokiteltuihin pohjavesialueisiin.

6.8 Strategiat

Maakunnalliset ilmastotavoitteet

Hämeen maakuntahallitus on linjannut Kanta-Hämeelle maakunnalliset ilmastotavoitteet. Häme on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuonna 2035.

Kiertotalouden tiekartta

Kanta-Hämeen kiertotalouden tiekartan tarkoituksena on antaa suuntaviivat kohti kestävästä kiertotaloudesta toteuttavaa Kanta-Hämettä. Energian tuotannon ja kulutuksen tavoitetilaksi on asetettu sen hiilineutraalius vuonna 2035. Mittareina tälle ovat

vähentyneet CO₂-päästöt sekä uusiutuvien energialähteiden osuus kokonaisenergi-
ankulutuksesta. Uusiutuvien energianlähteiden hyödyntäminen sekä lisääminen pe-
rustuvat mm. tuuli- ja aurinkovoimaan sekä biokaasuun.

6.9 Maanomistus

Alue on pääosin yksityisessä omistuksessa. Myrsky Energia Oy on alustavasti sopi-
nut alueen maanomistajien kanssa maanvuokrasopimuksista.

7 SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

7.1 Selvitykset

Yleiskaavaa laadittaessa arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset. Vaikutusten arvi-
ointi perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksiin ja laadittaviin selvityk-
siin. Myös maakuntakaavoitukseen liittyviä olemassa olevia selvityksiä voidaan hyö-
dyntää.

Laadittavia selvityksiä ovat:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Tarvittavat lajikohtaiset selvitykset
- Arkeologinen inventointi
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Näkyvyysalueanalyysi
- Valokuvasovitteet
- Melu- ja välkemallinnukset
- Kuljetusreittiselvitys
- Asukaskysely

7.2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely, YVA

Kaavan aloitus- ja luonnosvaiheen kanssa samanaikaisesti toteutettiin erillinen ympä-
ristövaikutusten arviointimenettely. YVA-menettelyssä tutkittiin hankkeen vaikutuksia
ympäristöön muun muassa edellä mainittujen selvitysten pohjalta. Myös sähkönsiirto-
alueiden osalta selvitettiin ympäristövaikutukset osana YVA-menettelyä.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä annettiin 17.6.2025. Niinimäen tuulivoima-
hankkeen YVA-menettelyn aineisto on saatavilla ymparisto.fi -verkkosivulla:

www.ymparisto.fi/niinimaen-tuulivoima-YVA

7.3 Kaavan vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi laaditaan alueidenkäyttölain (AKL) 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaan. Vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan kaavan toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Vaikutusten arvioinnissa korostuu tuulivoimaloiden vaikutukset ympäristöön. Maisemavaikutuksia tarkasteltaessa tarkastelualueita jäsennellään etäisyysvyöhykkeisiin, jotka kertovat suuntaa antavasti vaikutusten merkittävydestä. Etäisyysvyöhykkeet määritellään ympäristöministeriön vuonna 2024 päivittämän ohjeistuksen mukaisesti suhteessa suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeuteen seuraavasti:

Tuulivoima-alue ja sen välitön ympäristö – etäisyys tuulivoimaloista noin 0–2 km

- välittömät vaikutukset maisemaan

Lähivaikutusalue – etäisyys tuulivoimaloista noin 2–9 km

- alue, jolla visuaaliset vaikutukset voivat olla niin merkittäviä, että ne voivat vaikuttaa maiseman luonteeseen ja laatuun
- tuulivoimalat voivat olla maisemakuvassa hallitsevia
- tuulivoimaloiden liike vahvistaa vaikutelmaa

Ulompi vaikutusalue – etäisyys tuulivoimaloista noin 9–22 km

- alue, jolle voimalat voivat näkyä selvästi, mutta muut näkökentän elementit kilpailevat huomiosta
- alue, jolla niiden mahdolliset vaikutukset maiseman luonteeseen ja laatuun vähenevät etäisyyden kasvaessa
- voimalat ovat osa laajempaa maisemakokonaisuutta
- tuulivoimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita
- voimaloiden kokoa ja etäisyyttä voimaloille voi olla vaikea hahmottaa

Kaukovaikutusalue – etäisyys tuulivoimaloista noin 22–30 km

- alue, jolle voimalat ja niiden lentoestevalot voivat näkyä, mutta jolla niillä ei välttämättä enää ole merkitystä maiseman luonteen ja laadun kannalta; poikkeuksena esimerkiksi erämaiset alueet
- tuulivoimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita

Teoreettinen maksiminäkyvyysalue – etäisyys tuulivoimaloista noin 30–40 km

- voimalat voi hyvissä sää- ja valaistusolosuhteissa erottaa paljaalla silmällä; todennäköisesti ei merkitystä maiseman luonteen tai laadun kannalta

Vaikutusten arvioinnissa painotetaan lähimpiä vaikutusalueita, joilla vaikutus on suurin. Erityisesti välitön vaikutusalue, lähivaikutusalue sekä ulompi vaikutusalue ovat sellaisia, joihin kaavan toteutuessa kohdistuu merkittäviä vaikutuksia. Kuitenkin vaikutusten arvioinnissa arvioidaan myös laajemmat vaikutukset, jotka kohdistuvat kaukovaikutus- ja teoreettiselle maksiminäkyvyysalueelle. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös naapurikuntien alueelle ulottuvat vaikutukset.

8 OSALLISET

Alueidenkäyttölain 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Tuulivoimaosayleiskaavan keskeisimpiä osallisia on listattu alla.

Yksityishenkilöt

- Alueen asukkaat, kuntalaiset, alueen käyttäjät sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa oleellisesti vaikuttaa
- Maanomistajat ja kiinteistönomistajat

Kunnan viranomaiset

- Kunnanvaltuusto ja -hallitus
- Kunnan muut toimielimet

Viranomaiset

- Lupa- ja valvontavirasto
- Sisä-Suomen elinvoimakeskus (liikenteen vastuualue)
- Hämeen liitto, Pirkanmaan liitto
- Hämeenlinnan kaupunki
- Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Pirkanmaan maakuntamuseo
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Metsähallitus luontopalvelut
- Suomen metsäkeskus

- Suomen riistakeskus
- Fingrid Oyj
- Puolustusvoimat
- Suomen Erillisverkot Oy

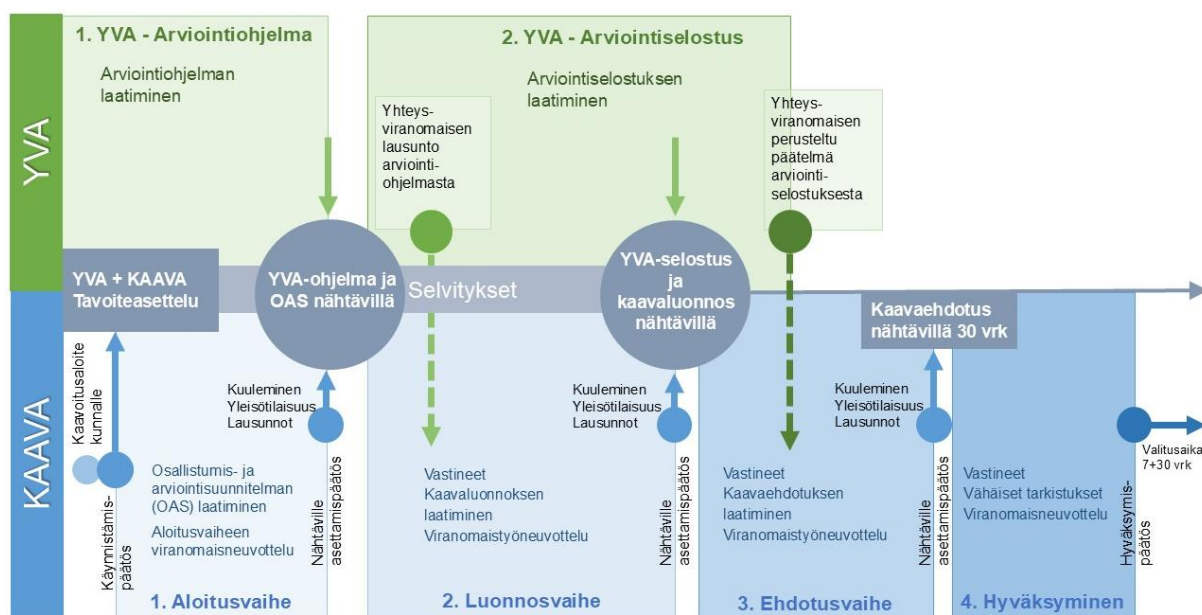
Yhdistykset ja yritykset

- Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry
- Renkajärven suojeluyhdistys
- Renkajärven kalastusyhdistys
- Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistys
- Sotkajärviyhdistys
- Takajärven osakaskunta, Leiniälän osakaskunta
- Kotiseutuyhdistys Hattula-seura ry
- Etelä-Hattulan maa- ja kotitalousseura
- Hattulan Yrittäjät ry
- Hattulan VPK
- Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy
- Kiertokapula Oy
- Elenia Oy
- Rimmilän kyläyhdistys
- Vanajavesikeskus

9 VUOROVAIKUTUS JA AIKATAULU

9.1 Kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

Tuulivoimahankkeen kaavoitus ja YVA-menettely toteutetaan erillisinä, mutta saman aikaisina prosesseina. Osallistuminen ja vaikutusmahdollisuudet eri vaiheissa on tiivistetty alla olevaan kaavioon.

Kuva 8. Kaavio kaava- ja YVA-prosessin etenemisestä sekä siihen liittyvästä osallistumisesta ja vaikutusmahdollisuuksista.

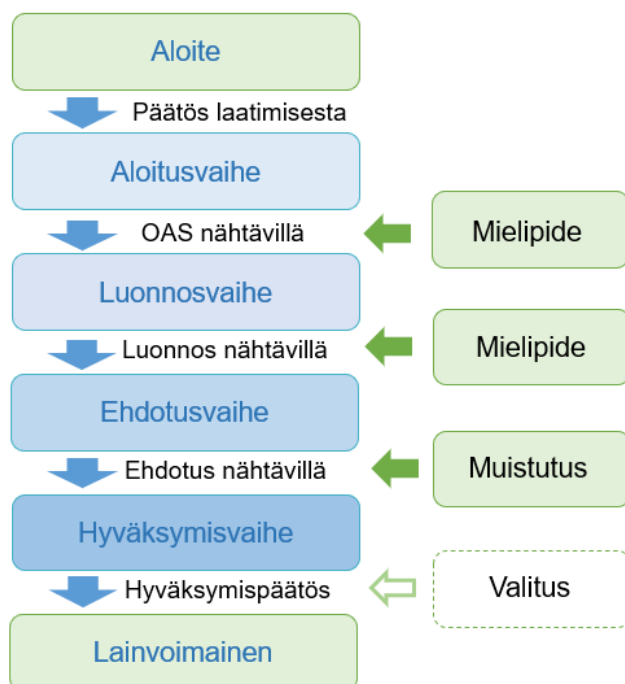
9.2 Alustava aikataulu

kevät 2024	OAS nähtävillä Yleisötilaisuus (11.4.2024) Mahdollisuus jättää mielipide ja lausunto (30.4.2024 mennessä) Samanaikaisesti nähtävillä YVA-ohjelma (28.3-30.4.2024)
kevät 2025	Kaavaluonnos nähtävillä Yleisötilaisuus (27.3.2025) Mahdollisuus jättää mielipide ja lausunto (24.4.2025 mennessä) Samanaikaisesti nähtävillä YVA-selostus (24.2-24.4.2025)
syksy 2026	Kaavaehdotus nähtävillä Yleisötilaisuus Mahdollisuus jättää muistutus ja lausunto
talvi 2027	Kaavan hyväksyminen

Aikataulua tarkistetaan tarpeen mukaan kaavaprosessin aikana.

9.3 Tiedottaminen ja vaikuttamismahdollisuudet

Kuulutukset julkaistaan kaikissa kaavaprosessin eri vaiheissa Hattulan kunnan verkkosivuilla https://hattula-julkaisu.triplancloud.fi/ktwebscr/kuullist_tweb.htm, ilmoitustaululla (Pappilanniementie 9, 13880 Hattula) sekä Hämeen Sanomissa.

Kuva 9. Kaavio osallistumismahdollisuuksista osayleiskaavan valmistelun aikana.

Aloitusvaihe ja vireilletulo

- Osayleiskaavan vireilletulosta ilmoitetaan kuulutuksella.
- Kunta asettaa nähtäville osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on saatavilla koko kaavahankkeen ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana.
- OAS:n nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus.
- Nähtävilläolon aikana osalliset voivat esittää osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevia suullisia tai kirjallisia mielipiteitä. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.

Samanaikaisesti kuulutetaan ja asetetaan ELY-keskuksen toimesta nähtäville YVA-arviointiohjelma. Yhteysviranomaisena YVA-menettelyssä toimii Hämeen ELY-keskus. Osayleiskaavan vuorovaikutuksesta vastaa Hattulan kunta.

Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)

- Kunta asettaa osayleiskaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtäville.
- Nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus.

- Nähtävilläolon aikana osalliset voivat esittää valmisteluaineistosta suullisia tai kirjallisia mielipiteitä. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.

YVA-selostus asetetaan samanaikaisesti nähtäville 30–60 päivän ajaksi ELY-keskuk-
sen toimesta.

Ehdotusvaihe

- Kunta asettaa osayleiskaavaehdotuksen nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi.
- Nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus.
- Nähtävilläolon aikana osalliset voivat jättää kirjallisen muistutuksen kaava-aineis-
tosta. Kaavaehdotuksesta pyydetään myös lausunnot.

Hyväksymisvaihe

- Osayleiskaavan hyväksymisestä päättää kunnanvaltuusto.
- Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä ja laadituista vastineista lähete-
tään tieto niille, jotka kaavaehdotuksen nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyy-
täneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa.
- Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi, mikäli hyväksymispäätöksestä ei ole esitetty
valituksia tai valitukset on hylätty.

10 YHTEYSTIEDOT

Kaava-aineistoon voi tutustua Hattulan kunnan verkkosivulla:

<https://hattula.fi/palvelut/asuminen-ja-ymparisto/maankayton-palvelut/vireilla-olevat-kaavahankkeet/>

sekä kaavaprosessin eri vaiheissa nähtävilläolon aikana Hattulan kunnanvirastossa (Pappilanniementie 9, 13880 Hattula).

Aloitus- ja luonnosvaiheen mielipiteet sekä ehdotusvaiheen muistutukset voi jättää sähköpostitse osoitteeseen: kirjaamo@hattula.fi tai postitse osoitteeseen:

Hattulan kunta, Elinvoimalautakunta, Pappilanniementie 9, 13880 Hattula

Muut yhteystiedot

Hattulan kunta

Pappilanniementie 9, 13880 Hattula

Hans Nielsen, maankäyttöpäällikkö

Puh. 040 620 1946

hans.nielsen@hattula.fi

Kaavaa laativa konsultti

A-Insinöörit Suunnittelu Oy

Puutarhakatu 10, 33210 Tampere

Johanna Närhi, arkkitehti YKS-490

Puh. 040 746 5533

johanna.narhi@ains.fi

Ehdotusvaiheeseen 2/2026 asti:

Annina Vainio, arkkitehti YKS-562

YVA-konsultti

Ecobio Oy

Malminrinne 3 B, 00100 Helsinki

Masi Mailammi, FM, johtava konsultti

Puh. 020 756 2300

masi.mailammi@ecobio.fi

Hankkeesta vastaava

Myrsky Energia Oy

Eerikinkatu 27, 00180 Helsinki

Ilkka Oikarinen, hankekehityspäällikkö

Puh. 044 508 1981

ilkka.oikarinen@myrsky.fi